

»Loistava... Taitava... Yllättävä.»
- USA TODAY

LISA Jewell

NÄKYMÄTÖN TYTTÖ

Lisa Jewell
Näkymätön
tyttö

Suomentanut Karoliina Timonen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos

Invisible Girl

Copyright © 2020 by Lisa Jewell

Suomenkielinen laitos © Karoliina Timonen ja WSOY 2022

ISBN 978-951-0-47774-8

Painettu EU:ssa

*Jackille, Sonnylle, Cocoalle:
ihanille, rakkaille eläimille, jotka olen tänä
vuonna menettänyt*

YSTÄVÄNPÄIVÄN ILTA

23.59

PAINAN PÄÄNI ja vedän hupun paremmin kasvojeni peitoksi. Punatukkainen tyttö edessäni alkaa kävellä nopeammin; hän tietää, että joku seuraa häntä. Kiihdytän tahtia pysyäkseni hänen perässään. Haluan vain puhua, mutta hänestä huomaa, että hän on peloissaan. Hidas-tan kun kuulen hiljaisia askelia takaani. Käännyin ympäri ja näen hahmon perässämmme.

Minun ei tarvitse nähdä hahmon kasvoja tietääkseni, kuka se on.

Se on hän.

Sydämeni alkaa jyskyttää ja pumpata verta niin lujaa ja nopeasti, että tunnen tykytyksen sääressäni olevassa haavassa. Vetäydyn varjoihin ja odotan miehen ohittavan minut. Hän kääntyy kulmasta, ja näen hänen kehonkielensä muuttuvan, kun hän huomaa naisen edellään. Tunnistan hänen muotonsa, hänen vartalonsa kulmat, ja tiedän tarkalleen,

mitä hän suunnittelee. Lähden varjoisasta piilopaikastani.
Otan askeleen kohti miestä, kohti vaaraa. Valinta on omani,
mutta kohtaloni jää korkeamman käteen.

Ennen

SAFFYRE

MINÄ OLEN Saffyre Maddox. Olen seitsemäntoista.

Isän puolelta sukujuureni ovat pääosin Walesista, ja äidin puolelta ne ovat osin Trinidadista, osin Malesiasta ja hiukan Ranskasta. Joskus minun perimääni yritetään arvailla, mutta se menee aina väärin. Jos asiaa kysytään, sanon vain, että se on sekoitus, enkä selittele sen enempää. Miksi se muille kuuluisi, kenen kanssa sukulaiseni ovat maanneet. Eiköhän se ole yksityisasia.

Käyn lukion ensimmäistä luokkaa Chalk Farmissa ja olen valinnut eniten kurseja matikasta, fysiikasta ja biologiasta, koska olen vähän luonnontiedenä. En oikein tiedä, mitä haluan tehdä koulun jälkeen. Kaikki olettavat minun jatkavan yliopistoon, mutta joskus minusta tuntuu, että olisi kiva vain mennä töihin tyylisiin johonkin eläintarhaan tai trimmata koiria.

Meillä on kolmio Alfred Roadilla tornitalon kahdeksan-nessa kerroksessa. Asumme ihan vastapäätä yhtä koulua, jota minä en kuitenkaan käy, koska sitä ei ollut vielä rakennettu, kun menin yläkouluun.

Isoäitini kuoli vähän ennen kuin synnyin, ja äiti kuoli pian sen jälkeen. Isäni ei ole kiinnostunut minusta, ja isoisäni kuoli muutama kuukausi sitten. Niinpä asun kahdestaan enoni kanssa.

Eno on vain kymmenen vuotta minua vanhempi, ja hänen nimensä on Aaron. Hän huolehtii minusta kuin isä. Hän käy päivätoimissa vedonlyöntitoimistossa ja tekee puutarhurin hommia viikonloppuisin. Hän on varmaan maailman paras ihminen. On minulla toinenkin eno, Lee, joka asuu Essexissä vaimonsa ja kahden pikkuisen tyttären kanssa. Lopulta sukuun on siis saatu muitakin tyttöjä, mutta se tapahtui minun kannaltani vähän myöhään.

Vartuin kahden miehen kasvattamana, enkä sen takia tule kauhean helposti juttuun tyttöjen kanssa. Tai tarkemmin sanottuna tulen paremmin toimeen poikien kanssa. Lap-sena leikkikaverini olivat aina poikia, ja minua kutsuttiin poikatyttöksi, vaikka en omasta mielestäni ole koskaan ollut sellainen. Sitten minä aloin kuitenkin muuttua ja minusta tuli »nätti» (ei, en ajattele itse olevani nätti, mutta kaikki muut sanovat niin), eivätkä pojat enää halunneet hengailla kanssani kavereina vaan alkoivat käyttäytyä ihan oudosti. Tajusin että minun olisi viisainta alkaa hankkia tyttökavereita, ja niin minä sitten tein, mutta emme me ole läheisiä enkä usko, että pidämme yhteyttä koulusta päästyämme. Tulemme

kuitenkin toimeen, ja onhan se kiva, kun on edes jotain seuraavaa ja tekemistä. Me kaikki olemme tunteneet toisemme jo tosi kauan, joten yhdessäolo on helppoa.

Siinä olivat pääasiat minusta. En ole sellaista aina iloista ja onnellista tyyppiä. En naura kovaäänisesti enkä ole samanlainen halailija kuin muut tytöt. Harrastukseni ovat tylsiä: tykkään lukea ja tehdä ruokaa. En käy hirveästi juhlimassa. Perjantai-iltaisoin juon mielelläni vähän rommia, kun katsomme enon kanssa telkkaria, mutta en polta pilveä tai käytä huumeita tai mitään sellaista. On ihan ihmeellistä, miten tylsä saa olla, jos on nätti. Ei tyyppitajua. Jos on nätti, kaikki kuvittelevat automaattisesti, että viettää upeaa elämää. Ihmiset tekevät joskus typeriä johtopäätöksiä. Ihmiset ovat tosi tyhmiä.

Minulla on synkkä menneisyys ja minulla on synkkiä ajatuksia. Teen outoja juttuja, joita pelästyn joskus itsekin. Saatan herätä keskellä yötä kietoutuneena tiukasti lakanaani. Ennen kuin menen nukkumaan, työnnän lakanan patjan alle tosi tosi tiukasti niin, että se on ihan pingottunut. Aamulla kuitenkin kaikki kulmat on vedetty patjan alta pois ja lakana on tiukasti ympärilläni. En muista, mitä on tapahtunut. En muista uniani. En tunne levänneeni.

Kun olin kymmenen, minulle tapahtui jotakin ihan todella kamalaa. Ehkä ei mennä liian syvälle jutun yksityiskohtiin, mutta kyllä, minä olin pieni tyttö, ja tapahtui iso ja kamala juttu, jollaista yhdenkään pienen tytön ei pitäisi kokea. Ja sen myötä minä muutuin. Aloin viillellä ihoani, nilkoista, nilkkasukkien alta niin, ettei kukaan näkisi jälkiä. Olin kyllä

kuullut viiltelystä – kaikkihan siitä ovat nykyisin kuulleet – mutta en tiennyt, miksi tein sitä. Tiesin vain, että se auttoi minua olemaan ajattelematta kaikkea muuta.

Sitten kun olin siinä kaksitoista, Aaron-eno näki naarmut ja arvet nilkoissani, tajusi mitä oli tekeillä ja vei minut lääkärille, joka antoi minulle terapialähetteen Portmanin lastenlinikalle.

Minut ohjattiin terapeutille, jonka nimi oli Roan Fours.

CATE

»» **A**ITI, VOIDAANKO jutella jotain?»
Caten tytär kuulostaa hengästyneeltä ja
häätäntyneeltä.

»Mitä?» Cate sanoo. »Mikä hätänä?»

»Olen kävelemässä kotiin metrolta, ja tuntuu että ... »

»Mitä?»

»No siis, täällä on joku tyyppi.» Tyttären ääni madaltuu
kuiskaukseksi. »Se seuraa ihan perässä.»

»Jatka vain puhumista, Georgia, jatka vain.»

»Niinhän minä jatkankin», Georgia tiuskaisee. »Minä-
hän puhun. Kuuntele.»

Cate ei välitä teiniasenteesta vaan kysyy: »Missä
olet nyt?»

»Tulen juuri Tunley Terracelle.»

»Hyvä», Cate sanoo. »Hyvä. Melkein perillä, siis.»

Hän kurkistaa verhojen raosta kadulle tammikuisen illan

pimeyteen, odottaa tyttärensä tutun hahmon ilmestyvän näkyville.

»En näe sinua», hän sanoo ja alkaa hiukan hätäntyä itsekin.

»Olen täällä», Georgia sanoo. »Minä näen jo sinut.»

Ja sitten Catekin näkee Georgian, ja hänen sykkeensä alkaa hidastua. Hän päästää irti verhosta ja menee ulko-ovelle. Ristii odottaessaan käsivarret rinnalle jäätävää viimaa vastaan. Kadun toisella puolella hahmo katoaa vastapäisen suuren talon pihatielle. Mieshahmo.

»Oliko tuo hän?» Cate kysyy tyttäreltään.

Georgia kääntyy ylisuuren untuvatakin hihat nyrkkeihin puristettuina. »Joo», hän sanoo. »Tuo se oli.» Hän värisee, kun Cate sulkee oven heidän takanaan ja vetää tyttärensä sisälle lämpimään. Georgia kietaisee käsivartensa Caten ympärille pikaiseen ja tiukkaan halaukseen ja sanoo sitten: »Karsea hiippari.»

»Mitä hän tarkalleen ottaen teki?»

Georgia riisuu takkinsa ja heittää sen huolimattomasti lähimmän tuolin päälle. Cate poimii takin ja ripustaa sen naulakkoon.

»En tiedä. Oli vain karmiva.»

»Millä tavalla karmiva?»

Cate kulkee Georgian perässä keittiöön. Tytär avaa jääkaapin, vilkaisee sisälle ja sulkee sen taas.

»En tiedä», Georgia toistaa. »Käveli liian lähellä. Oli vain... *tosi outo*.»

»Sanoiko hän sinulle jotain?»

»Ei. Mutta näytti siltä, että oli sanomassa.» Georgia avaa keittiönkaapin ja löytää paketin jaffakeksejä, ottaa yhden ja työntää sen kokonaisena suuhunsa. Hän pureskelee ja nielaisee, sitten värähtää. »Hän oli tosi karmiva», Georgia sanoo, huomaa Caten valkoviinilasın ja kysyy: »Saanko vähän? Rauhoittamaan hermoja?»

Cate pyöräyttää silmiään ja ojentaa lasin sitten tyttäreleen. »Tunnistaisitko sen miehen?» hän kysyy. »Jos näkisit hänet uudelleen?»

»Kyllä varmaan.» Georgia on siemaisemassa lasista jo kolmannen kerran, mutta Cate nappaa sen takaisin.

»Nyt riittää», hän sanoo.

»Olen traumatisoitunut!» Georgia sanoo.

»Tuskinpa», Cate sanoo, »mutta tässä sen näkee. Jopa tällaisella näennäisen hyvällä alueella täytyy pitää varansa.»

»Täällä on inhottavaa», Georgia sanoo. »En tajua, miksi kukaan haluaisi asua täällä vapaaehtoisesti.»

»Olen samaa mieltä», Cate myöntää. »Voi kun pääsimme jo kotiin.»

He asuvat vuokralla väliaikaisasunnossa, sillä heidän oikea, puolentoista kilometrin päässä sijaitseva kotinsa vahingoittui maanvajoamassa. He olivat ajatelleet, että väliaikainen asuminen hienostoalueella olisi seikkailu. He eivät olleet ajatelleet sitä, että hienostoalueet olivat täynnä hienoja asukkaita, jotka eivät varsinaisesti toivottaneet muunlaisia ihmisiä tervetulleiksi naapurustoonsa. He eivät olleet ajatelleet, että talot olisivat luotaantyyöntävien turvaporrtien takana tai että vehreät kartanoiden reunustamat

kadut olisivat aavemaisen hiljaisia verrattuna Kilburnin vilkkauteen. He eivät olleet tajunneet, että tyhjä kadut tuntuisivatkin turvattomammilta kuin kadut täynnä ihmisiä.

Vähän myöhemmin Cate menee makuuhuoneen erkkeri-ikkunaan, josta avautuu näkymä kadulle, ja raottaa taas verhoa. Lehdettömien puiden oksat heiluvat varjoina vastapäisellä korkealla muurilla. Muurin takana on tyhjä tontti, josta on purettu vanha talo uuden tieltä. Välillä Cate näkee kuorma-autoja, jotka peruuttavat puisten työmaa-aitojen välissä olevasta portista ja palaavat tuntia myöhemmin täynnä multaa ja rakennusjätettä. He ovat asuneet tässä vuoden eivätkä ole toistaiseksi nähneet merkkiäkään perustusten kaivamisesta tai yhtäkään kypäräpäistä arkkitehtiä visiitillä. Kyseessä on todellinen harvinaisuus Lontoon keskustassa: tila jolla ei ole selkeää tarkoitusta. Pelkkä tyhjä aukko.

Cate ajattelee tytärtään kääntymässä tuosta kulmasta, ajattelee pelkoa hänen äänessään, askelia liian lähellä hänen takanaan, tuntemattoman hengitystä, jonka voi jo kuulla. Hän miettii, kuinka helppoa olisikaan rikkoa tuollainen aita, raahata tyttö kadulta mukaan, satuttaa tätä, jopa tappaa tämä ja kätkeä ruumis tuohon pimeään, aidattuun tyhjiöön. Miten kauan kestäisi, että ruumis löydettäisiin?

»» **G** EORGIA PELÄSTYI eilen.»
Roan nostaa katseensa tietokoneelta. Hänen vaaleansinisissä silmissään on säikähtynyt katse. »Mitä hän pelästy?»

»Häntä vähän hirvitti kävellä kotiin metroasemalta. Uskoi jonkun seuraavan häntä.»

Roan oli ollut eilen myöhään ulkona, ja Cate oli maannut yksin vuoteessa kuuntelemassa kettujen kiljahtelua vastapäisellä joutomaalla. Ikkunan ulkopuolella heiluvat oksat olivat näyttäneet ohuen verhon läpi ihan zombieilta, ja hänen päässään oli pyörinyt liikaa ajatuksia, jotka eivät olleet jättäneet häntä rauhaan.

»Miltä se sinua seurannut mies näytti?» hän oli kysynyt Georgialta aiemmin illalla.

»Ihan tavalliselta.»

»Mitä tarkoitat tavallisella? Oliko hän pitkä? Lihava? Laiha? Valkoinen? Ei-valkoinen?»

»Valkoinen», Georgia oli vastannut. »Tavallisen pituinen ja painoinen. Tylsät vaatteet. Tylsät hiukset.»

Jostain syystä kuvauksen mitäänsanomattomuus oli hermostuttanut Catea enemmän kuin jos Georgia olisi kertonut, että mies oli kaksimetrinen ja naamasta tatuoitu.

Cate ei keksi, minkä takia tämä alue tuntuu hänestä niin turvattomalta. Vakuutusyhtiö olisi maksanut jopa 1 200 puntaa viikossa väliaikaisasunnosta sillä aikaa, kun heidän kotiaan kunnostettiin. Sillä rahalla he olisivat pystyneet vuokraamaan kotikadultaan aivan kivan talon, johon olisi kuulunut oma puutarhakin, mutta jostain syystä he olivat päättäneet tarttua mahdollisuuteen tehdä pieni seikkailu ja elää hetken aikaa eri tavalla.

Asuntoliitettä selaillessaan Cate oli bongannut ilmoituksen hienosta asunnosta hienossa talossa Hampsteadissa. Lapset kävivät koulua Swiss Cottagesissa, ja Roanin työpaikka oli Belsize Parkissa. Hampstead oli lähempänä kumpaakin verrattuna heidän kotiinsa Kilburnissa, ja he voisivat siten liikkua jalkaisin metrolla matkustamisen sijaan.

»Katso», hän oli sanonut ja näyttänyt ilmoitusta Roanille. »Neljä huonetta ja keittiö Hampsteadissa. Ja parveke. Kahdentoista minuutin kävelymatka kouluun. Viisi minuuttia vastaanotollesi. Ja Sigmund Freud on asunut samalla kadulla! Eikö olisi hauskaa asua hetken aikaa Hampsteadissa?» Cate oli kysynyt hilpeästi.

Cate tai Roan eivät ole kumpikaan kotoisin Lontoosta. Cate syntyi Liverpoolissa ja varttui Hartlepoolissa, ja Roan on kotoisin Ryesta läheltä Sussexin rannikkoa. He ovat tulleet Lontooseen aikuisina, eikä heillä ole syntyperäisten ymmärrystä eri kaupunginosien luonteista. Eräs Caten ystävä, joka

on asunut koko ikänsä Pohjois-Lontoossa, sanoi heidän väliaikaisesta osoitteestaan: »Voi ei, en millään haluaisi asua niillä kulmilla. Niin persoonatonta aluetta.» Sitä Cate ei ollut kuitenkaan tiennyt papereita allekirjoittaessaan. Hän oli ajatellut vain alueen postinumeron poeettisuutta, Hampsteadin pittoreskin keskustan läheisyyttä ja ihan kulman takana olevaa Sigmund Freudin kodin arvokasta muistolaattaa.

»Ehkä sinun pitäisi mennä tästä lähtien häntä vastaan?»
Roan sanoo. »Silloin kun hän tulee myöhään kotiin?»

Cate kuvittelee, miten Georgia reagoisi, jos hänelle sanotaisiin, että äiti alkaisi nyt saattaa häntä kodin ulkopuolella iltaisin. »Roan, hän on viisitoista! Ei hän ikinä suostuisi.»

Roan katsoo Catea ilmeellä, jota hän käyttää jatkuvasti. Ilmeestä voi lukea: No, kun kerran olet pakottanut minut luovuttamaan kaiken päätöksenteon sinulle, sinun täytyy myös ottaa täysi vastuu kaikesta ikävästä, mitä noista päätöksistä voi seurata. Mukaan lukien tyttäreemme mahdollinen raiskaus/pahoinpitely/murha.

Cate huokaisee ja kääntää katseensa ikkunaan, josta heijastuu kuva hänestä ja hänen miehestään: utuinen kuvaelma avioliitosta puolivälissä matkaa. Kaksikymmentäviisi vuotta yhdessä, todennäköisesti toiset kaksikymmentäviisi edessä.

Heijastuksen takana sataa lunta. Paksut hiutaleet pyöritelevät kuin TV:n lähetyshäiriö heidän kuvansa päällä. Yläkerrasta kuuluu naapurien pehmeät askeleet. Siellä asuu amerikankorealainen pariskunta, joiden nimiä Caten on vaikea tarkalleen muistaa, mutta aina kun hän kohtaa heidät, he hymyilevät ja tervehtivät ylenpalttisesti. Lisäksi jostain

kaukaa kuuluu hälytyssireenien ujellus, mutta muuten on hiljaista. Tämä katu on aina hyvin hiljainen, ja lumi vaimentaa ääniä entisestään.

»Katso», Roan sanoo ja kääntää läppärinsä ruudun Caten suuntaan.

Cate laskee lukulasinsa otsalta nenälle.

»Kaksikymmentäkolmevuotias nainen seksuaalisen väkivallan uhrina Hampstead Heathilla.»

Cate henkäisee. »Mutta kuitenkin puistossa», hän sitten sanoo. »Ei Georgia toivottavasti kävele yksin puistossa iltaisin. Toivottavasti *kumpikaan* lapsista ei kävele.»

»Ilmeisesti tuo oli kolmas tapaus kuukauden sisällä. Ensimmäinen tapahtui Pond Streetillä.»

Cate sulkee silmänsä hetkeksi. »Se on puolentoista kilometrin päässä.»

Roan on hiljaa.

»Sanon Georgialle, että on varovainen», Cate sanoo. »Sanon että soittaa minulle, kun kävelee iltaisin kotiin.»

»Hyvä», Roan sanoo. »Kiitos.»

**»Rakastin *Näkymätöntä* tyttöä!
Jewellillä on taito yhdistää monisäikeiset,
mukaansatempaavat juonet syvällisiin
henkilöhahmoihin – hän kirjoittaa
suurella myötätunnolla.»**

- LUCY FOLEY, KIRJAILIJA

Jotain kamalaa tapahtui, kun Saffyre Maddox oli kymmenenvuotias. Nyt hän on seitsemäntoista ja tuntee itsensä hylätyksi, kun hänen terapiansa yllättäen päättyy. Hän kaipaa psykologinsa luomaa tuttuuden turvaa ja alkaa varjostaa tätä. Pian Saffyre saa tietää psykologin yksityiselämästä enemmän kuin olisi halunnutkaan.

**Samaan aikaan kolmekymmppisen Owen Pickin elämä on hajoamassa. Häntä syytetään seksuaalisesta häirinnästä, ja hän menettää työnsä. Owenista tuntuu että kukaan ei näe häntä, kukaan ei välitä. Epätoivois-
saan hän päätyy incel-foorumien synkkään maailmaan.**

Ystävänpäivänä Saffyre katoaa, ja yhtäkkiä kaikkien katseet kääntyvät Oweniin.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-47774-8